

Assurr; om detta se U 276. Jfr **osuar** L 210 Sällinge, Danmarks sn, **ansuar** Sö 85, L 181 Eke, Skuttunge sn, gen. **ansuars** U 559, **ansur** U 328, **antsuar** U 276. — Om namnet *Osnikinn* se Sö 335.

Utmärkande för ristningens ortografi är att skiljetecken endast sättes mellan ordgrupper, icke mellan enskilda ord, att diftongen *æi* enkeltecknas (**stin**, **pīra**) och att **o** är tecken för nasalerat *a* (**pīno**, **sīno**, **osua** -, **ont**).

646. Yttergrans by, Yttergrans sn.

Pl. 21.

Litteratur: B 336, L 43, D 1:47. J. Bureus, Fa 6 s. 182 n:r 84 (Rhezeliuss), Fa 5 n:r 151, Fa 1 s. 38; M. Aschaneus, Fb 18 s. 203; J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 220; P. Elvius och J. Arenius, De Fierdhundria (diss. 1717), s. 104; UFT h. 1 (1871), s. 27.

Äldre avbildningar: Aschaneus, teckning (i Fb 18); J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 336); Dybeck a. a.

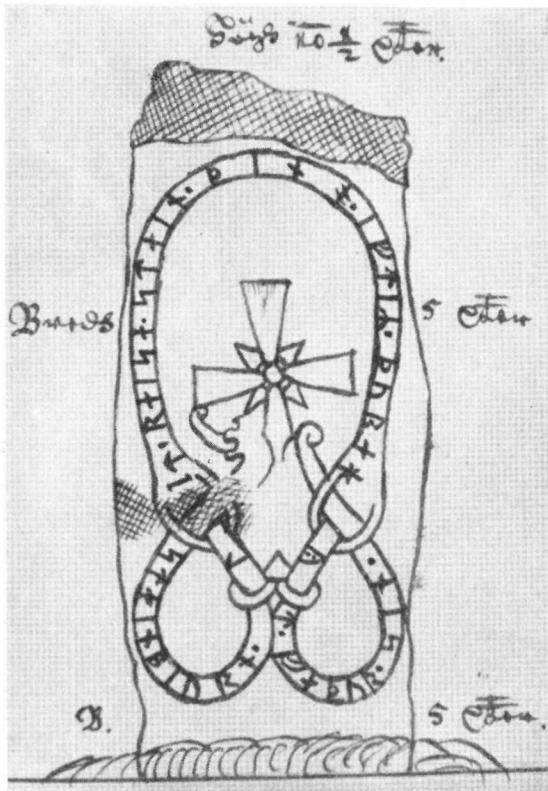

Fig. 48. U 646. Yttergrans by, Yttergrans sn.
Efter teckning av Aschaneus.

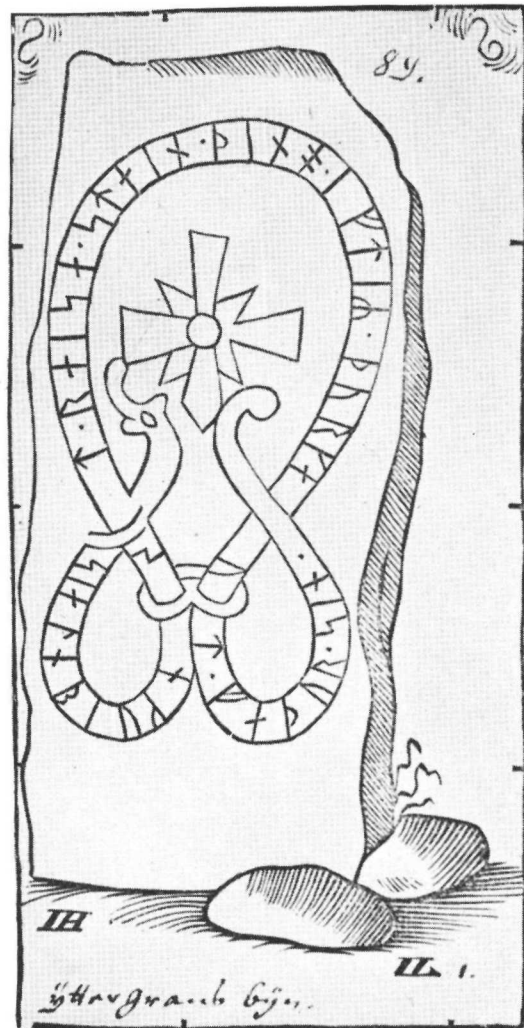

Fig. 49. U 646. Yttergrans by, Yttergrans sn.
Efter B 336.

Runstenen står i Grans beteshage, 4 m. Ö om stora landsvägen, 100 m. N om boningshuset, 450 m. SSÖ om Yttergrans kyrka. Ristningsytan vetter mot V, d. v. s. mot vägen. Stenen, som varit lutande, restes här år 1943.

Stenens plats säges av Rhezelius (F a 6) vara: »I Allmennvägen lite från Kyrkan», av Aschaneus (F b 18): »Widh yter Grans byen.» Stenen finns ej omtalad i *Ransakningarna*. Träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* har påskriften: »Ytter Grans byn» (B 336: »Kyrko-Byn», L 43: »Kyrkobyn»). Dybeck meddelar, att »denne sten står invid landsvägen norr om och nära intill byns uthus». Beskrivningen till Geologiska kartbladet »Sigtuna» (1865): »invid landsvägen vid Grans gamla gästgifvaregård.»

Brungrå gnejs. Höjd 1,60 m., bredd 0,82 m. Ytan är mycket ojämn och gropig. Ristningen är delvis svårt skadad genom bortfall av flisor i senare tid; delvis synes den redan från början ha varit illa huggen. — Korset är tämligen tydligt. Likaså rundjurets huvud; halsen är däremot helt borta. Troligen har här funnits en omfattande slinga, svarande mot den på h. sidan.

Inskrift (med det inom [] supplerat efter Aschaneus):

stainbiurn · l[i]t raisa · stain · þino · eftir · þurkaut · faður · sin ·
 5 10 15 20 25 30 35 40 45

Steinbiorn let raisa stein þenna eftir Þorgaut, faður sinn.

»Stenbjörn lät resa denna sten efter Torgöt, sin fader.»

Till läsningen: Intet sk kan upptäckas framför 1 s. Runorna 1—3 sta stå ganska tätt. 2 t synes först ha varit överhoppat, och har efteråt blivit insatt, sedan redan 3 a var ristat. Övre delen av 9—10 rn är skadat. 10 n synes ha bst endast t. h. om hst. 11 l och 13 t äro tydliga; 12 i kan ej spåras. Intet sk kan säkert fastställas efter 13 t. 14 r står i ett trasigt ställe av ytan, mycket skadat. 28 e: pricken är grund men synes vara säker. 36 k är icke stunget. V. bst i 39 t är djup; den högra är helt borta. Nedre delen av 44 r skadat. Sk efter 44 r är säkert.

Aschaneus (F b 18): 1—10 **stainbiurn**, 11—13 **lit**, 28 i, 33—39 **þurahyt**. — Rhezelius (F a 6): 1—10 **stainbiurn**, 11—13 **lit**, 28 i, 33—39 **þurahyt**. — Hadorph och Leitz (B 336): 1—10 **sialnbiukn**, 11—13 **st**, 28 i, 33—39 **þurkaut**. — Dybeck: 1—10 **stainbiurn**, 11—13 **l-t**, 28 i, 33—39 **þurkaut**.

Om namnet *Steinbiorn* se Sö 218 och 236, om *Þorgautr* Sö 336.

647. Övergrans kyrka.

Litteratur: B 340, L 1551, D 1: 41. J. Bureus, F a 6 s. 58 n:r 75 (Bureus' egen uppteckning), s. 181 n:r 81 (Rhezelius), F a 10: 2 n:r 75, F a 5 n:r 146, F a 1 s. 36; M. Aschaneus, F b 18 s. 219 f.; *Ransakningarna* 1667—84; J. Peringskiöld, *Monumenta* 2, bl. 214; O. Celsius, *Svenska runstenar* (F m 60) 1, s. 446, 2, s. 149, 649; P. Elvius och J. Arenius, *De Fierdhundria* (diss. 1717), s. 104; UFT h. 1 (1871), s. 31, h. 5 (1876), s. 86.

Avbildningar: Bureus, teckning (i F a 10: 2), kopparstick (F f 6 n:r 64); Aschaneus, teckning (i F b 18); J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds *Monumenta* och B 340); Dybeck a. a. (efter Bureus och Aschaneus).

Runstenen fanns enligt Bureus (F a 10: 2) »I Gräns Kyrkedörr» (likaså F a 6 och F a 5), enligt Rhezelius (F a 6) »I Kyrkiödören», Aschaneus (F b 18): »I Wapenhuus dören är denna fagra stenen.» I *Ransakningarna* meddelas, att det finnes en runsten »Vthi Öffwer Grans Kyrkedöör» (1669, 1672). Träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* har påskriften »Gräns kyrkedör», och över sidan står: »Öfwer Grans Waknhuus döör» (B 340: »Vapnhus dören», L 1551: »Öfver Garns[!] vapenhusdörr»).

Stenen har sålunda legat som tröskel i ingången från vapenhuset till kyrkan. Dybeck uppger, att den »för flere år sedan ... nedsänktes under kyrkgolfvet, der han nu ligger dold». Det är möjligt, att den ännu finnes i behåll, fastän f. n. oåtkomlig.